

Totaal van de kavels 1 t/m 5

Vastgesteld aantal broedgevallen per soort: Kavels 1 t/m 5 1993t/m 1997

Soort	93	94	95	96	97
Nijlgans	-	-	1	1	1
Bergeend	1	-	1	-	1
Wilde Eend	4	5	1	1	4
Kuifeend	2	-	-	-	1
Boomvalk	1	1	1	1	-
Patrijs	-	-	-	-	-
Fazant	24	27	27	20	14
Waterhoen	1	-	-	-	-
Meerkoet	2	-	-	-	1
Scholekster	-	1	-	-	-
Wulp	1	-	-	-	-
Holenduif	-	1	-	-	-
Houtduif	28	29	21	27	21
Zomertortel	4	5	5	5	5
Koekoek	9	7	8	7	7
Groene Specht	4	2	3	2	1
Gr. Bonte Specht	-	-	1	1	1
Boomleeuwerik	-	-	-	1	1
Boompieper	21	20	17	15	14
Graspieper	3	4	6	8	6
Winterkoning	43	39	40	7	16
Heggemus	66	80	61	62	62
Roodborst	3	10	8	2	5
Nachtegaal	62	67	64	71	66
Zwarte Roodstaart	-	1	-	-	-
Gekr. Roodstaart	7	8	10	12	14

Soort	93	94	95	96	97
Paapje	4	-	-	1	-
Roodborsttapuit	14	11	12	17	12
Tapuit	5	5	3	4	2
Merel	16	16	21	19	14
Zanglijster	3	3	4	4	2
Sprinkh.zanger	11	15	14	18	15
Bosrietzanger	1	2	-	-	-
Kleine Karekiet	1	1	-	-	-
Braamsluiper	15	12	12	14	11
Grasmus	73	75	71	90	79
Tuinfluitier	-	2	2	1	-
Zwartkop	2	2	2	2	3
Tijftjaf	13	13	13	12	17
Fitis	142	141	141	136	120
Staartmees	4	6	2	-	-
Glanskop	-	2	2	1	1
Kuifmees	-	1	-	-	-
Pimpelmees	13	21	16	12	17
Koolmees	37	42	32	33	31
Vlaamse Gaai	4	7	10	12	6
Ekster	26	23	25	21	14
Zwarte Kraai	4	6	6	7	5
Ringmus	-	2	1	-	-
Vink	1	-	2	2	5
Kneu	20	26	21	26	23
Goudvink	1	3	2	3	-
Rietgors	2	3	2	-	-
Totaal aantal soorten	42	42	40	38	37
Aantal broedgevallen	695	746	691	675	618

Nieuwe plantenvondsten in de Duin- en Bollenstreek in 1997

Jelle van Dijk & Martien de Graaf

In de Strandloper van december 1996 (28e jaargang, nr. 4) werd voor de eerste maal een aanvulling gegeven op de plantenlijst zoals die te vinden is in het boek "Flora van de Duin- en Bollenstreek" uit 1994. In dat strandloperartikel was te lezen dat er in de jaren 1995 en 1996 reeds 22 nieuwe soorten aan de soortenlijst van de Duin- en Bollenstreek konden worden toegevoegd. Dat dit een uitzonderlijk hoog aantal was, blijkt wel uit het aantal dat in 1997 aan die lijst kon worden toegevoegd, namelijk vier.

Evenals vorig jaar willen wij ons niet beperken tot de nieuwkomers, maar ook ingaan op vondsten van planten waarvan tot nu toe slechts zeer weinig groeiplaatsen in onze regio bekend waren.

Nieuw voor de Duin- en Bollenstreek

Stijve raket - *Sisymbrium strictissimum*:

Al sinds 1992 groeien op een 'verdacht' plekje in de Noordduinen enkele geelbloeiende cruciferen van een tot voor kort onbekende soort. Dit plekje is verdacht omdat op deze plaats onder de dennen ook Roomse kamille en Grasanjer werden aangetroffen. In 1993 werd een bloeiend exemplaar van de onbekende kruisbloemige naar het Rijksherbarium gestuurd, maar wegens het ontbreken van zaden kon de juiste soort daar niet worden vastgesteld.

Tijdens een vakantie in Hongarije in de zomer van 1994 trof JvD deze soort aan in het bergachtige grensgebied met Slowakije. Daarmee was evenwel nog steeds niet bekend om welke soort het ging.

Een goede plantengids van Hongarije lag niet zo maar voor het grijpen. Het raadsel werd pas dit jaar opgelost toen JvD bij een kennis het lijvige boekwerk "Iconographia Florae partis Austro-Orientalis Europae centralis" aantrof. In dit boek was de complete Hongaarse flora afgebeeld.

Zonder veel moeite werd de tekening gevonden waarop de plant uit de Noordduinen stond afgebeeld. Op 13 juni 1997 werd een plant met zaad uit de Noordduinen verzameld en naar het Rijks-herbarium gebracht. W. Holverda kon het met de determinatie eens zijn, al vond hij wel dat de hawen erg klein van stuk waren. Dat kan evenwel veroorzaakt worden doordat de plant nauwelijks vruchtzetting vertoont.

Van de Stijve raket zijn enkele vondsten in ons land bekend. De soort is nog niet op de officiële Nederlandse lijst geplaatst.

Vierzadige wikke - *Vicia tetrasperma* subsp. *tetrasperma*:

Bij het onderzoek van blok 30-18-23 trof Wil Tamis langs de Achterweg bij Lisse deze wikke met lichtblauwe bloemen aan. Deze soort is algemeen in het Deltagebied en komt ook plaatselijk voor in Zuid-Limburg, Groningen, Texel en hier en daar in stedelijke gebieden (o.a. Amsterdam).

Puntwederik - *Lysimachia punctata*:

Deze tuinplant wordt steeds vaker verwilderd aangetroffen. Reden voor het Rijksherbarium om deze soort in de nieuwste druk van de "Heukels' Flora van Nederland" op te nemen. Al enkele jaren is een fraaie groeiplaats te vinden langs de sloot van Boerenburg in Noordwijk-Binnen (blok 30-17-22). Op 10 juli 1997 trof JvD enkele verwilderde planten aan op het terrein van Sint Bavo in Noordwijkerhout (blok 24-57-54).

Gingellikruid - *Guizotia abyssinica*:

In augustus 1997 ontdekte MdG in een nieuwe wegberm bij bedrijventerrein Gravendam in Noordwijkerhout (blok 30-17-24) één exemplaar van deze geelbloeiende composiet. Aan de wetenschappelijke naam is al te zien dat we hier met een Afrikaanse soort te maken hebben (het tweede deel van de naam verwijst naar Abessinië, het tegenwoordige Ethiopië).

In Oost-Afrika wordt de plant gekweekt om de oliehoudende zaden en als vogelvoer. In ons land slaat de plant wel eens op langs wegen. Vooral in warme nazomers zoals in 1997 komt deze soort ook in ons land tot bloei.

In september 1997 vond MdG nog een bloeiende plant en wel langs het fietspad langs de A44 nabij de Mitsubishi-vestiging bij Warmond (blok 30-27-15).

Nieuwe vindplaatsen van zeldzame soorten

Eenjarige hardbloem - *Scleranthus annuus*:

Op 31 augustus trof JvD honderden planten aan op het terrein ten noorden van het Oosterduinse Meer dat voor kort eigendom was van het Leidse Volkshuis, maar waar nu recreatiewoningen worden gebouwd. Van dit nederige gewas kenden wij tot

nu slechts één groeiplaats: het kerkhof van de NH-kerk te Sassenheim.

Rode schijnspurrie - *Spergularia rubra*:

Op hetzelfde bouwterrein als waar Eenjarige hardbloem werd gevonden, bleek ook veel Rode schijnspurrie te groeien. Deze soort komt hier en daar voor op de paden bij het zweefvliegveld, op de parkeerplaats van de AWD bij ingang De Zilk en bij station Lisse.

Rode schijnspurrie

Rechte ganzerik - *Potentilla recta*:

Op twee plaatsen, beide langs fietspaden gelegen, werden door JvD in juli rijke groeiplaatsen ontdekt. De eerste lag tussen Ruigenhoek en De Zilk (blok 24-58-22), de tweede werd gevonden langs het fietspad nabij de Duindamse Slag (blok 24-57-43). Deze soort was tot nu toe alleen bekend van de beruchte 'zaaiplek' bij Ruigenhoek. Op deze plaats werden in de loop van de jaren tachtig vele zuidelijke, in ons land zeldzame soorten aangetroffen. Vermoedelijk zijn de nieuwe groeiplaatsen ook ontstaan door het bewust uitstrooien van zaad. Enkele jaren gelden sprak JvD een hovenier uit Voorhout die opbiechtte dat hij tijdens een zomervakantie in Engeland heel wat zaad van bremplanten had verzameld. Dit zaad strooide hij hier en daar uit langs fietspaden! De Rechte ganzerik komt in Midden-Engeland vrij algemeen voor en kan dus op deze wijze onze omgeving bereikt hebben. Hoewel de Rechte ganzerik een fraaie plant is, verdient deze handelswijze zeker geen navolging.

Voorjaarshelmkruid - *Scrophularia vernalis*:

Op 6 augustus 1997 trof JvD enkele niet bloeiende planten aan in de Engelse tuin van Sint Bavo in Noordwijkerhout (blok 24-57-54). Volgens welinge-

lichte kringen (J. Bouwmeester) zijn de planten hier niet op geheel natuurlijke wijze beland.

Vijfdelig kaasjeskruid - *Malva alcea*:

Op 14 augustus 1997 troffen Rien Sluys en JvD een fors exemplaar aan op het terrein van de Noordwijkse rioolzuivering (blok 30-17-51). Deze soort werd eenmaal eerder in onze regio aangetroffen.

Hondspeterselie - *Aethusa cynapium*:

Deze, in ons gebied zeldzame soort, werd in juli 1997 door MdG aangetroffen onder een haag langs

Vijfdelig kaasjeskruid

de Heereweg te Lisse (blok 30-18-32).

IJzerhard - *Verbena officinalis*:

Op 3 september 1997 vond JvD een bloeiende plant op een ruderaal terreintje bij Ruigenhoek (blok 24-58-21). Deze soort schijnt tegenwoordig ook gekweekt te worden en zou zo met tuinafval hier beland kunnen zijn.

Akkermunt - *Mentha arvensis*:

Op 2 september 1997 werd deze soort door JvD aangetroffen op het terrein dat tot voor kort eigendom was van het Leidse Volkshuis (blok 24-58-21). Deze soort was alleen bekend van de Guytedel in de Coepelduynen. In 1997 bleek deze soort ook voor te komen in De Zanderij bij Katwijk (blok 30-26-34).

Wilde Marjolein - *Origanum vulgare*:

Deze soort wordt veel in tuinen gehouden en kan gemakkelijk met tuinvuil verwilderen. Dat is vermoedelijk ook het geval geweest met de planten die JvD op 3 september 1997 aantrof bij Ruigenhoek (blok 24-58-21). De eerdere vondsten van deze soort werden gedaan in wegbermen.

Akkerklokje - *Campanula rapunculoides*:

Deze plant wordt in toenemende mate in stedelijke gebieden (onder meer in Leiden) tussen straatstenen nabij tuinen aangetroffen. In augustus 1997 werd deze soort door MdG in een dergelijk milieu aangetroffen langs de 2e Loosterweg te Hillegom (blok 24-58-14).

Bezemkruiskruid - *Senecio inaequidens*:

Ook deze soort is sterk in opmars. In 1997 werden door MdG grote groeiplaatsen ontdekt bij en op het nieuwe bedrijventerrein Gravendam te Noordwijkerhout (blokken 30-17-24 en 30-17-25). De plant werd ook aangetroffen in Sassenheim (blok 30-27-15) en Rijnsburg (blok 30-27-22).

Alsemambrosia - *Ambrosia artemisiifolia*:

Op de plaats langs de A44 waar MdG het bloeiende Gingellikruid vond, trof hij in september 1997 ook zes forse planten aan van deze uit Noord-Amerika afkomstige soort. De Alsemambrosia lijkt wat de bloeiwijze betreft sterk op de Zandambrosia die talrijk voorkomt bij het begin van het fietspad bij de villa Hoogwaak in Noordwijk aan Zee. Bij Hillegom, langs de Oude Weerlaan (blok 25-51-12) trof Wil Tamis ook een fors exemplaar van deze soort aan. Tot nu toe was de soort alleen bekend van twee plaatsen in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Bleke morgenster - *Tragopogon dubius*:

Op 7 juli 1997 trof JvD deze soort talrijk aan langs de spoordijk bij Sassenheim (blok 30-28-11). Deze typische spoorlijnplant was tot nu toe alleen bekend van de spoorberm nabij Voorhout en Lisse.

Moeslook - *Allium oleraceum*:

In juni 1997 vond JvD een groeiplaats met tientallen exemplaren in Noordwijkerhout (blok 30-17-14). De groeiplaats ligt in het bosje achter het appartementencomplex dat in de plaats is gekomen van het vroegere Huize Clemens. Er was slechts een kleine groeiplaats in de Coepelduynen bekend.

Stomp kweldergras - *Puccinellia distans* subsp. *distans*:

Op 21 september 1997 trof JvD op het bedrijventerrein Gravendijk in Noordwijkerhout (blok 30-17-25) een grote groeiplaats van dit onopvallende grasje aan. Dit gras wordt de laatste jaren steeds vaker aangetroffen langs snelwegen, waar de soort zich kan vestigen dankzij het veelvuldig gebruik van wegzout. Op de groeiplaats in Noordwijkerhout heeft dit evenwel geen rol gespeeld. Tot nu toe was deze soort van slechts één plaats in onze regio bekend.